

Beretning fra markedsudvalget.

(Afgivet den 28. maj 1976).

I henhold til beretning af 14. juni 1974*) optages de i denne og i beretning af 29. marts 1973**) indeholdte regler for markedsudvalgets arbejde m. v. hvert år til fornyet overvejelse.

Det er opfattelsen hos et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget), at der ikke for nærværende er behov for justering af de gældende regler, idet flertallet dog understreger vigtigheden af, at udvalget på linje med udenrigspolitisk nævn fortsat underrettes om møderne i det europæiske råd – såvel regeringens holdning forud for møderne som mødernes forløb og resultater.

Med henblik på den bedst mulige orientering af offentligheden bør det tilstræbes, at pressen fra mødets begyndelse vil kunne få relevante bilag udleveret hos vagten foran udvalgsværelset.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) – der i øvrigt kan tiltræde det af flertallet anførte – fremhæver, at den parlamentariske kontrol med udenrigspolitikens førelse bør skærpes.

Udenrigsministeriets aktiviteter påfører jo nu om dage danske skatteborgere særdeles tyngende økonomiske forpligtelser. Derudover beskæftiger man sig på internationalt plan i stedsse stigende omfang med snesevis af anliggender, som i ældre tid var af rent national beskaffenhed. Ofte er folketingets reelle handlefrihed stærkt begrænset i disse sager. Folketinget kommer nemlig først ind i dem, efter at udenrigstjenesten har forhandlet dem så langt frem, at antallet af danske valgmuligheder er

få. Ikke sjældent kan folketinget reelt blot sige ja til, hvad regeringen har aftalt. For at forebygge dette er forudgående parlamentarisk kontrol med udenrigspolitiske aktiviteter derfor mere og mere påtrængende.

Organisatorisk er forholdet det, at reglen i grundlovens § 19, stk. 3, om det udenrigspolitiske nævn er uheldig, dels derved at den tvinger til opretholdelsen af dette organ, dels hindrer, at der i nævnet kan ske andet end rådføring.

Disse ulemper er landet tvunget til at leve med, indtil § 19, stk. 3, kan blive fjernet eller omredigeret ved en grundlovsrevision. Der er derimod ingen forfatningsmæssig nødvendighed i, at den parlamentariske kontrol yderligere forflygtiges ved, at to folketingsudvalge arbejder med udenrigspolitiske sager, nemlig dels udenrigsudvalget og dels markedsudvalget.

Flere og flere udenrigspolitiske anliggender forhandles og afgøres reelt i EF-regie. Forud for regeringens forhandlinger herom har der udviklet sig en tradition for, at den pågældende minister i markedsudvalget indhenter mandat. Dette er en nødvendig del af markedsudvalgets arbejde, og det vil betyde en ringe merbelastning, om alle udenrigspolitiske sager – også de, der undtagesvis ikke har noget med EF at gøre – blev forelagt markedsudvalget på tilsvarende vis. Herefter vil udenrigsudvalget blive overflødig og vil kunne nedlægges. Den ineffektivitet, der i øjeblikket består i, at der er tredobbelt udvalgsdækning i folketinget vedrørende udenrigspolitiske forhold, vil blive formindsket til, at den afgørende vægt i alle sager lægges på markedsudvalgets arbejde, mens der derudover tilbage

*) Folketingstidende 1972-73, tillæg B, sp. 1298.

**) Folketingstidende 1973-74, 2. samling, tillæg B, sp. 983.